

Rehabilitation International Norge

Høringsuttalelse til NOU 2012: 6; Arbeidsrettede tiltak

Rehabilitation International Norge (RI) støtter de konklusjoner og utfordringer som utvalget i fellesskap peker på. Prinsippet om at arbeidsrettede tiltak i større grad må være integrert i det ordinære arbeidsliv fremover, er et viktig og bærende element i utvikling av tjenestene fremover. Forskingen dokumenterer at trening og tilrettelegging av oppgaver er mest effektivt når det foregår der det skal utføres. Dette gjelder både for arbeidsrettede tiltak og for andre elementer av rehabilitering som trening i dagliglivets aktiviteter. En slik tilnærming innebærer individualiserte opplegg. Det vil innebære behov for en styrking av kompetanse og kapasitet på utredning og oppfølging, både til bruker, arbeidsgiver og arbeidsmiljø, slik det påpekes i de tre forslagene. Tidlig innsats og igangsetting av tiltak uten ventetid bør også være et viktig mål.

Helhetlig tilnærming

Ulike elementer i en rehabiliteringsprosess er i dag i for stor grad fragmentert. Manglende deltagelse i arbeidslivet henger ofte sammen med problemer på andre områder som helse, bolig, økonomi og eller sosiale problemer. RI mener at det er av vesentlig betydning for å lykkes med rehabilitering til arbeidslivet, at arbeidsrettede tiltak er en del av en helhetlig plan og at individets utfordringer sees i en helhet. Tiltakene må også innebære bistand til å mestre andre sider ved livet når det er nødvendig. Arbeidsevne må sees i et livsmestringsperspektiv. RI mener at det helhetlige perspektivet framkommer i liten grad i de ulike løsningsforslagene som i stor grad viser til tiltak innen Nav og tiltaksleverandørene. Et lite, men konkret eksempel på manglende samhandling er når man innen arbeidsrettet rehabilitering skal ha en "individuell målplan" og kanskje samtidig i et mer helserettet rehabiliteringsløp skal ha en forskriftsfestet "individuell plan". En helhetlig tilnærming vil også kreve mer tverrfaglig og tverretattlig kompetanse, og mer generell rehabiliteringskompetanse som ser prosesser og tiltak i en helhetlig sammenheng.

Forskning og kompetanseutvikling

RI støtter utvalgets konklusjon om behovet for en forsterket forskningsinnsats, og at det anbefales at forskningsinnsatsen har et fokus på det ordinære arbeidsliv som arena for tiltakene. Videre vil RI støtte behovet for kompetanseoppbygging innen arbeidsrettet rehabilitering. Det er behov for både å kartlegge de ulike grunnutdanningenes læringsmål på fagfeltet og styrke undervisningen. Grunnutdanningene vil imidlertid aldri kunne dekke feltet grundig nok og legge grunnlag for fagutvikling og forskning. Derfor må det etableres tverrfaglig videreutdanning og masterprogram, samt eventuelt vektlegge fordyping i arbeidsintegrering sterkere i de etablerte videreutdanningene og masterprogrammene innen rehabilitering.

Med vennlig hilsen

Knut Magne Ellingsen,
Leder RI Norge